

HANİ-PİRAZİZ DAĞI

Hani Dağı'na tırmanmak için sabah saatlerinde yola çıktık. Hani Dağına gitmeden önce bir köye uğradık. Orada mantar kayayı görmek için yürümeye başladık. Daha sonra bir mantar kaya gördük.

Mantar kaya, sert bir kayanın alt kısımlarının rüzgâr erozyonu tarafından aşındırılıp oyulması ve üst kısmında oval mantara benzeyen bir şekil alması ile oluşur. Mantar kayalar her yıl aynı şekilde kalmaz çünkü sürekli bir aşınım halindedir.

Yürürken ters fay ile karşılaştık. Ters faylar hakkında yorum yapıp hangi yöne doğru atımlı olduğunu tartıştık.

Sonradan tekrar kayalıklarla karşılaştık ve o bölgelerde fosillerle karşılaşabileceğimizi öğrendik. Kayalıklara çıktılar fakat orada fosil bulamadılar.

Daha sonra bir tepe üzerinden eskiden ticaret yolu olarak kullandıkları ve yerleşim yeri olan şimdi ise Dicle Nehri'nin kuzeyden akan suyunun oluşturduğu bir vadiyi gözlemledik. Vadinin çevresindeki dağlar horst ve grabenden meydana gelmişti. Vadinin yakınlarında yerleşim yerleri yoktu. Fotoğrafta görünen uzaktaki bir köyü görebildik sadece. Buranın görünümü özellikle yemyeşil alanlar ve nehrin birleşimi ile büyüleyici bir güzellikteydi.

Bu görüntüde ise karstik boşluklara dolmuş ve sızan yağmur sularını gördük. Aynı zamanda etrafında kuşburnu gibi çiçekli bitkiler gördük. Fosillerin bile bulunabildiği bir alandı.

Bu görüntünün bulunduğu yerlerde genellikle mağaralar oluyormuş ve biz de büyük mağaralara rastladık.

Nehrin bulunduğu yola ulaşmak için dik bir alan vardı oradan inmemiz gerekiyordu. Fakat indiğimiz yer kaygan olduğu için tehlikeli bir alan olduğundan oldukça dikkat etmemiz gerekiyordu. Çünkü önceki günden yağan yağmurdan dolayı oradaki otlar daha da kayganlaşmış ve zaten ayağımızın kaymasına sebep olacak küçük taşlar vardı. Maalesef ki inerken bazı aksilikler oldu, bir arkadaşımız yuvarlandı. Biz bundan ders çıkardık her attığımız adımı sağlam atmamız gerekiyordu.

Daha sonra bir alana gittik ve orada dinlendik. Gittiğimiz yerde dev kazanı gördük. **Dev kazanı**, akarsuların yataklarında, özellikle sert kayalar üzerinde oluşan yuvarlak veya oval şekilli derin çukurlardır. Suyun durgun ve berrak olması burada suyun bir süre oyukta dönerek biriktiğini ve akım hızının düştüğünü gösteriyor.

DEV KAZANI:

Dev kazanının bu görüntüsü beni çok büyülemişti. Suyun rengi, etrafının güzelliğı çok ilgi çekiciydi. Suyun soğuk olması insanların yaz sıcaklığında burada yüzmelerine fırsat tanıyordu. Ayrıca yan tarafta dağdan akan akarsu kaynağı vardı.

Hani Dağı'na çıkmak için yola devam ettik. Hani Dağı'na yetiştiğimizde aşağıda paraşüt yapan insanları gördük. Oradakiler dağın en yüksek noktasından aşağı doğru paraşüt yapıyorlardı ve biz o en yüksek noktaya tırmanacaktık. Ve dağ yaklaşık 1400 metreydi.

Hani Dağı'na tırmanmak aşırı zordu. On adım attıktan sonra bile nefes nefese kalıyordum. Çünkü dağ çok yüksek ve dikti. Dağa tırmanırken patika yolların olduğunu fark ettik. Patika yolların olması işimizi bir nebze olsun kolaylaştırıyordu. Etrafımızda bulunan çağla ağaçlarından çağla koparıp yiyorduk aynı zamanda da tırmanmaya devam ediyorduk.

Dağa tırmanırken zorlandığımı şöyle tarif edebilirim yarısını tırmandıktan sonra bir adım bile atacak halim yoktu ama dağı tırmanması kadar tekrar aşağı inmesi de zordu o yüzden tırmanmaya devam ettik. O güneşin altında bile tırmanmanın zorluğundan güneşin etkisini unutuyordum.

Ama bütün bu iyi ve kötü yanlar hem insan sağlığı hem de deneyim açısından büyük olanaklar sağlıyordu.

Uzun uğraşlar sonucunda sonunda dağa tırmanmayı başarmıştık. Tam yanımızda ise paraşütçülerin atlayış yaptıkları yer vardı. Orada oturduk ve bir süre onları izledik.

Paraşütçüleri izledikten sonra çıktığımız dağın tepesinde bulunan Pir Aziz Türbesine geçtik. Orada oturmak için çok güzel alanlar vardı. İnsanlar oraya çıkıp piknik yapıyorlardı. Gittiğimiz türbede endemik bir tür olan ters laleye rastladık.

TERS LALE:

Ters lalenin çiçeği değişik renklerde ve lalenin tersi yere doğru bakarlar. Değişik renklerinin de olması bitkiye estetik bir görünüm katar. Yere doğru bakan çiçeklerin üzerinde, bitkinin taç şeklinde yaprakları bulunur.

Tırmandığımız dağ aslında Piraziz Tepesi olarak adlandırılmaktadır. Piraziz Tepesi, yüksek bir zirvesine ev sahipliği yapan ve adını burada yer alan Pir Aziz Türbesi'nden alan göz alıcı bir dağdır. Bu tepe Hani ilçesini, geniş ve verimli ovaları, uzaklarda uzanan dağları seyrederek ziyaretçilere muazzam bir manzara sunmaktadır.

Çıktığımız yerden tekrar aşağı inerken araçların kolayca çıkabilmesi için aşağıdan tepeye kadar bir yolun olduğunu gördük. Yamaç paraşütü yapan insanlar da o tepeye araçlarla çıkıyorlardı.

Gün sonunda dönerken geçtiğimiz yollar da ilgimi çok çekmişti. Çünkü yemyeşil alanların olduğu yollardan geçmiştik ve o alanlarda yerleşim yerleri oldukça azdı ve kısmen toplu alanlardalardı. Dönüş saatimiz akşamüstüne denk gelmişti. Bu nedenle güneşin batması ve yemyeşil alanların birleşimi resmen insanı büyülüyordu.

Bu arazi gezisinden çıkardığım bazı sonuçlar var. Arazi gezileri bilgi genişliği, kültür ve deneyim açısından insanlara çok büyük katkılar sunar. Bu tür çalışmalarda hele ki yüksek yerlerde olduğumuzda insanın oldukça dikkatli hareket etmesi ve çoğunluğun yanından ayrılmaması gerekiyor. İnsanlar gittiği yerleri sadece gezme amaçlı düşünmemeli ve orası hakkında bilgi sahibi olmalılar. Çünkü en ufak bir düzlüğün bile insana katacağı çok şey vardır.